

SKŁADNIA INSTRUKCJI IF ORAZ SWITCH

```
if (wyrażenie_1)
    instrukcja_1;
else if (wyrażenie_2)
    instrukcja_2;
else if (wyrażenie_3)
    instrukcja_3;
else
    instrukcja_4;

switch (wyrażenie_całkowite)
{
    case wartość_1:
        instrukcja_1;
        break;
    case wartość_2:
    case wartość_3:
    case wartość_4:
        instrukcja_234;
        break;
    default:
        instrukcja_domyslna;
        break;
}
```

Przykład:

```
int a;
cin >> a;
switch (a)
{
    case 1:
        cout << "Ala";
        break;
    case 2:
        cout << "Ola";
    case 3:
    case 4:
        cout << "Ula";
        break;
    case 6:
        cout << "Ela";
    default:
        cout << "Agata";
        break;
}
```

WYRAŻENIE A INSTRUKCJA

Wyrażenie:

- nazwa zmiennej,
- wywołanie funkcji,
- nazwa tablicy,
- stała,
- nazwa funkcji,
- odwołanie do elementu struktury,
- odwołanie do elementu tablicy,
- jedna z powyższych postaci z nawiasami i/lub operatorami.

Wyrażenie zakończone średnikiem jest **instrukcją**

```
int a = 0, b = 2;
```

```
if ( a          ) cout << "Ala";
```

```
if ( a == 0     ) b = 7;
```

```
if ( !(a == 0) ) b;
```

```
if ( !a        ) 7;
```

```
if ( 123       ) ;
```

```
if ( a && b     ) a == 0;
```

```
if ( cos(90)   ) { cout << "01a"; a = 10; b = (a == 5); }
```

SKŁADNIA PĘTLI WHILE

```
while (wyrażenie)  
    instrukcja;
```

Przykład:

```
int w = 15, ile;  
cout << "W ramach promocji restauracji \"AMAM\" mamy do "  
      "rozdania 15 smacznych bulek.\nRozdajemy je "  
      "nadjeżdżającym w samochodach ludziom.\n\n";
```

```
while (wyrażenie)  
{  
    instrukcja_1;  
    instrukcja_2;  
    . . .  
    instrukcja_N;  
}
```

```
while (w>0)  
{  
    cout << "Ile mam dac bulek?";  
    cin >> ile;  
    if (ile > w) cout << "Zostaly mi tylko " << w << '.';  
    cout << "Prosze \n";  
    w = w - ile;  
}  
cout << "Przykro mi. Dzisiejsze bulki się już skonczyły.";
```

Pętla wykonywana jest tak długo jak wartość **wyrażenie** jest różna od zera

PREZENTACJA KODÓW ASCII

```
char litera;  
cout << "Podaj litere: ";  
cin >> litera;  
int kodAsci = int(litera);  
cout << "Wcisnales litere '\" << litera << "\",\n" <<  
    "ktorego kod ASCII wynosi " << kodAsci << endl;  
system("pause");
```

```
Podaj litere: k  
Wcisnales litere 'k',  
ktorego kod ASCII wynosi 107  
Aby kontynuować, naciśnij dowolny klawisz . . .
```

```
#include <iostream>  
#include <conio.h>  
using namespace std;  
  
int main()  
{  
    char znak = ' ';  
    cout << "Kody znaków ASCII\n";  
    cout << "ESC - wyjście\n\n";  
    while (znak != 27)  
    {  
        znak = getch();  
        cout << znak << " - " << int(znak) << endl;  
    }  
}
```

```
Kody znakow ASCII  
ESC - wyjście  
  
a - 97  
b - 98  
A - 65  
B - 66  
_ - 32  
/ - 47  
? - 63  
< - 123  
> - 125  
[ - 91  
] - 93
```

PĘTLA WHILE

```
int i, n = 5;  
cout << "Wyswietlanie n kolejnych liczb";  
cout<< endl << endl;
```

```
i = 1;  
while (i <= n)  
{  
    cout << "Liczba " << i << endl;  
    i++;  
}
```

```
int i, n = 5;  
cout << "Wyswietlanie n kolejnych liczb";  
cout<< endl << endl;
```

```
i = 0;  
while (i < n)  
{  
    cout << "Liczba " << i+1 << endl;  
    i++;  
}
```

```
Wyswietlanie n kolejnych liczb  
Liczba 1  
Liczba 2  
Liczba 3  
Liczba 4  
Liczba 5
```

SKŁADNIA PĘTLI FOR

```
for( wyrażenie_inicjujace ; wyrażenie_testujace ; wyrażenie_modyfikujace )  
{  
    wykonywana_instrukcja ;  
}
```

jest równoważna konstrukcji:

```
    wyrażenie_inicjujace ;  
while( wyrażenie_testujace )  
{  
    wykonywana_instrukcja ;  
    wyrażenie_modyfikujace ;  
}
```

Przykład z porównaniem:

```
int i, n = 5;  
  
i = 0;  
while (i < n)  
{  
    cout << "Liczba " << i+1 << endl;  
    i++;  
}
```

```
int i, n = 5;  
  
for (i = 0; i < n; i++)  
{  
    cout << "Liczba " << i+1 << endl;  
}
```

ŁAMIGŁÓWKA - PĘTLA FOR

```
for (int i = 2; i <= 8; i += 2)           // 4 razy
    cout << "Ala" << endl;

for (int i = 9; i>0; i = i - 3)          // 3 razy
    cout << "Ola" << endl;

for (int i = 5; i >= 0; i--)             // 6 razy
    cout << "Iza" << endl;

for (int i = 18; i>4; i--);              // 1 raz
    cout << "Ula" << endl;

for (int i = 2; i == 7; i = i + 1)       // 0 razy
    cout << "Ela" << endl;

for (int i = 7; i<0; i = i - 2)          // 0 razy
    cout << "Ewa" << endl;

for (int i = 0; i<12; i + 2)             // nan razy
    cout << "Ana" << endl;

for (int i=1, j=0; j<9; i++,j+=i)        // 3 razy
    cout << "Aga" << endl;
```

SKŁADNIA PĘTLI DO{...}WHILE

Pętla ta jest wykonywana co najmniej jeden raz.

```
do
  instrukcja;
while ( wyrażenie );
```

```
do
{
  instrukcja_1;
  instrukcja_2;
  ...
  instrukcja_N;
}
while ( wyrażenie );
```

Przykłady:

```
//wymuszenie pobrania wartości nieujemnej
int a;
do
{
  cout << "Podaj liczbę dodatnia a=";
  cin >> a;
} while (a<0);
```

```
//cykliczne wykonywanie programu
char znak;
do
{
  // instrukcje programu
  // ...
  cout << "Czy chcesz zakonczyc"
        " program (t/n)?";
  cin >> znak;
} while (znak != 't');
cout << endl << "Koniec programu ";
```


INSTRUKCJE BREAK I CONTINUE W RÓŻNEGO TYPU PĘTLACH

break;

jest używana do natychmiastowego opuszczenia pętli while, for, do...while lub instrukcji switch

continue;

służy do wcześniejszego zakończenia kolejnej iteracji pętli for, do...while lub while; wykonanie pętli jest kontynuowane

```
#include <iostream>
#include <ctime>
using namespace std;
```

```
void main(void)
{
    int losowa;
    srand(time(NULL));
    cout << "Ciag liczb niezerowych\n";

    while (1)
    {
        losowa = rand() % 10;
        if (losowa == 0) break;
        cout << losowa << ' ';
    }
}
```

```
Ciag liczb niezerowych
5 6 9 5 2 9
```

```
while( warunek)
```

```
{
```

```
...
```

```
break;
```

```
...
```

```
continue;
```

```
...
```

```
}
```

```
...
```

```
// Wariacja bez powtorzen
```

```
int n = 4;
for (int i = 1; i <= n; i++)
{
    for (int j = 1; j <= n; j++)
    {
        if (i == j)
            continue;
        cout << i << "," << j << endl;
    }
}
```

```
1,2
1,3
1,4
2,1
2,3
2,4
3,1
3,2
3,4
4,1
4,2
4,3
```

INSTRUKCJA GOTO

Ostatecznie można ją zastosować tam, gdzie doprowadzi do istotnego uproszczenia zawikłanej struktury programu. Kod programu staje się przez nią mało czytelny.

```
...  
goto etykieta;  
...  
...  
etykieta:  
...  
...
```

```
goto etykieta;  
cout << "Ala";  
etykieta:  
cout << "Ola";
```

STAŁE WYLICZENIOWE

```
enum dzien {  
    niedziela, poniedzialek, wtorek,  
    sroda, czwartek, piatek, sobota  
};
```

```
dzien wyklad_z_inf ;  
dzien wyklad_z_fiz = poniedzialek;
```

```
wyklad_z_inf = sroda;
```

```
cout << "W srode mamy wykłady z:\n";  
if (wyklad_z_inf == sroda) cout << " - informatyki\n";  
if (wyklad_z_fiz == sroda) cout << " - fizyki\n";  
// itd.
```

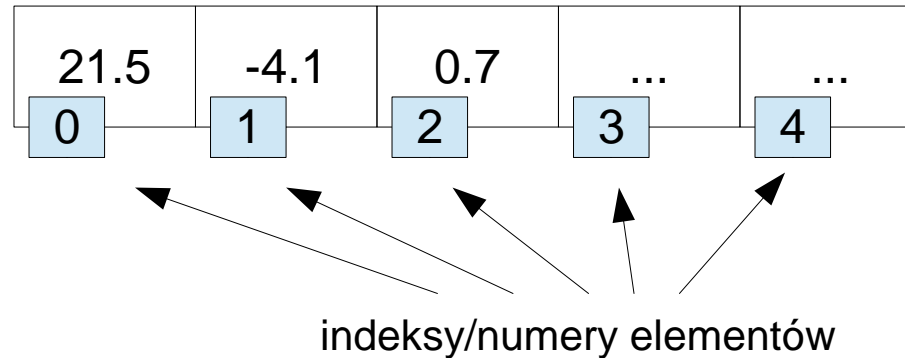

```
enum kolor  
{  
    pomaranczowy, zolty, czerwony = 11, zielony = 12, niebieski = 15,  
    czarny, szary, fioletowy, red = 11, green = 12, blue = 14  
} tlo = czarny, pioro;
```

```
pioro = green;  
cout << tlo;  
if (pioro == zielony)  
    cout << "Zielone pioro";
```

TABLICE

```
// double t0,t1,t2,t3,t4;  
double t[5];  
t[0] = 21.5;  
t[1] = -4.1;  
t[2] = 0.7;
```


Ogólna postać definicji tablicy:

```
typ_elementu nazwa_tablicy [ liczba_elementów ] ;
```

Tablica - jest reprezentacją umożliwiającą zgrupowanie kilku danych tego samego typu i odwoływanie się do nich za pomocą wspólnej nazwy. Jest to jeden z najczęściej wykorzystywanych typów danych.

Przykłady:

```
double t[5];           // 5-cio elementowa tablica liczb rzeczywistych  
int tab[10];          // 10-cio elementowa tablica liczb całkowitych  
char tekst[255];     // 255-cio elementowa tablica znaków  
double(*funkcje[20]) (double, double); // tablica 20 wskaźników na funkcje
```

Uwagi o tablicach:

- spójny obszar pamięci
- równomierne rozmieszczenie kolejnych elementów bezpośrednio jeden po drugim.
- elementy tablicy są indeksowane od zera !
- nie jest sprawdzana poprawność (zakres) indeksów!
- zwykła tablica nie przechowuje informacji o liczbie swoich elementów

```
int tab[5] = { 2, 3, 4, 7, 6 };  
int a = 3;
```

```
cout << tab[1];           // 3  
cout << tab[5]; //tab[5]=0; // -163721143  
tab[2] = tab[4];         // tab[2] z 4 na 6  
tab[a] = a + tab[a + 1]; // tab[3]=3+6  
cout << tab;             // 7e8a3755
```

TABLICE ZNAKÓW A ŁAŃCUCHY

```
char a = 'x';
int  tabI[10] = { 20, -3, 12, -1, 0 };
char tabA[5] = { a, 'b', 'f', 'g', 'd' };
char tabB[5] = { 'e', '\n', 27 };
char tabC[] = { 'f', '\t', 27, ' ' };
char tabD[5] = { 'A', 'n', 'i', 'a' };
char tabE[10] = "Ela";
char tabF[10] = { 'E', 'l', 'a', 0 };
char tabG[] = { "Afrodyta" };
```

```
cout << tabE[1];      // I
cout << tabE;        // Ela
cout << tabD;        // Ania●#●&G@áčěĚĴ I
tabE[1] = 'w';
cout << tabE;        // Ewa
tabG[4] = 0;
cout << tabG;        // Afro
```

OPERACJE NA ŁAŃCUCHACH

```
int rozmiar;
char nazwa[20] = "Anatomia";
char n1[20], n2[20];

cout << sizeof(rozmiar); // 4
cout << sizeof(int); // 4
cout << sizeof(nazwa); // 20
rozmiar = strlen(nazwa);
cout << rozmiar; // 8
strcpy(n1, nazwa);
cout << n1; // Anatomia
strncpy(n2, nazwa, 3); n2[3] = 0;
cout << n2; // Ana
if (strcmp(n1, n2)) cout << "Lancuchy sa rozne";
else cout << "Lancuchy sa takie same";
strcat(n1, n2); // Lancuchy sa rozne
cout << n1; // AnatomiaAna
cout << n2; // Ana
```

WKORZYSTANIE STAŁYCH DO DEFINIOWANIA ILOŚCI ELEMENTÓW TABLICY

1. Rozmiar zadany bezpośrednio

```
int tablica[100];
```

2. Definicja stałej w stylu języka C

```
#define ROZMIAR 100  
int tablica[ROZMIAR];
```

3. Definicja stałej w stylu języka C++

```
const int ROZMIAR_2 = 100;  
int tablica_2[ROZMIAR_2];
```

-przykład dalszego wykorzystania stałej

```
for (int i = 0; i < ROZMIAR; i++)  
    cout << tablica[i] << endl;
```

ZASTOSOWANIE INSTRUKCJI FOR DO OPERACJI NA TABLICACH

```
int i;
const int ROZMIAR = 10;

//definicja tablicy liczb rzeczywistych
double tablica[ROZMIAR];

//przypisanie kolejnymi liczbami parzystymi: 0,2,4,6 ,...
for (i = 0; i<ROZMIAR; i++)
    tablica[i] = 2 * i;

//wczytanie zawartości elementów tablicy z klawiatury
for (i = 0; i<ROZMIAR; i++)
{
    cout << "Podaj Tab["<<i+1<<" ] = ";
    cin >> tablica[i];
}

// wyświetlenie zawartości elementów tablicy
for (i = 0; i<ROZMIAR; i++)
    cout << "Tab[" << i + 1 << "] = " << tablica[i]<<endl;

//zsumowanie wartości elementów tablicy
double suma = 0;
for (i = 0; i<ROZMIAR; i++)
    suma = suma + tablica[i]; //suma+=tablica[i];
cout <<endl<< "Suma = " << suma << endl;

//zliczenie ilości elementów o dodatnich wartościach
int ilosc = 0;
for (i = 0; i<ROZMIAR; i++)
    if (tablica[i]>0)
        ilosc = ilosc + 1; // ilość += 1; lub ilość++;
cout << "Ilość dodatnich elementów = " << ilosc << endl;
```

```
Podaj Tab[1] = 6
Podaj Tab[2] = 7
Podaj Tab[3] = 8
Podaj Tab[4] = 9
Podaj Tab[5] = -2
Podaj Tab[6] = -3
Podaj Tab[7] = -4
Podaj Tab[8] = -5
Podaj Tab[9] = -6
Podaj Tab[10] = 10
Tab[1] = 6
Tab[2] = 7
Tab[3] = 8
Tab[4] = 9
Tab[5] = -2
Tab[6] = -3
Tab[7] = -4
Tab[8] = -5
Tab[9] = -6
Tab[10] = 10
Suma = 20
Ilość dodatnich elementow = 5
```


TABLICE WIELOWYMIAROWE

Definicja tablicy wielowymiarowej:

```
typ_elementu nazwa_tablicy [wymiar_1] [wymiar_2] [wymiar_3] . . . ;
```

```
double tensor[4][4][4]; //tensor 3-go rzędu
```

```
double m[5][2]; //macierz; 5 wierszy po 2 kolumny
```

m[0][0]	m[0][1]
m[1][0]	m[1][1]
m[2][0]	m[2][1]
m[3][0]	m[3][1]
m[4][0]	m[4][1]

Reprezentacja tej macierzy w pamięci komputera

m[0][0]	m[0][1]	m[1][0]	m[1][1]	m[2][0]	m[2][1]	m[3][0]	m[3][1]	m[4][0]	m[4][1]
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

```
int Ala[5][2] = { { 2, 7 }, { 3, 9 }, { 4, 12 }, { 11, 22 }, { 1, 1 } };
```

```
int Ola[5][2] = { 2, 7, 3, 9, 4, 12, 11, 22, 1, 1 };
```

```
int Ela[5][2] = { { 2, 7 }, 3, 9, 4, 11 };
```

```
cout << Ala[3][0]; // 11
```

```
cout << Ola[1][1]; // 9
```

```
cout << Ela[4][1]; // 0
```

```
cout << Ela[2][1]; // 11
```

```
cout << Ala[0][2]; // 3
```

```
// 11
```

```
// 11
```

```
char Imie[5][20] = { "Alicja", "Ola", "Natalia", "Adam" };
```

```
cout << Imie[1]; // Ola
```

```
cout << Imie[5]; // •#•&G@áčěěĴl
```

```
cout << Imie[4]; //
```

```
Imie[1][0] = 'E';
```

```
cout << Imie[1]; // Ela
```

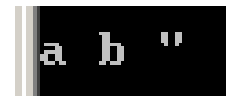
```
strcpy(Imie[1], Imie[2]);
```

```
cout << Imie[1]; // Natalia
```

STAŁE

typ	składnia	przykład
char	ujęte w apostrofy	'a'
ciąg znaków	ujęte w cudzysłowy	"abc"
int	bez zera na początku	17
l.ósemkowa		015
l.szesnastkowa		0x2f
long int		123l 123L
float		3.24f 3.2E7F
double		3.2e7 3.2E7
long double		3.2e7l 3.2E7L

```
char z1 = 'a', z2 = 98, z3 = '\\';  
cout << z1 << ' ' << z2 << ' ' << z3 << endl;
```



```
int a = 23, b = 023, c = 0x23;  
cout << a << ' ' << b << ' ' << c << endl;
```


WEJŚCIE/WYJŚCIE W C++ - FLAGI

W pliku **iostream.h** zdefiniowana jest zmienna wyliczeniowa (enum) zawierająca następujące flagi:

skipws – ignoruj białe znaki

left right internal - wyrównaj do lewej, prawej, do środka szerokości

dec oct hex – konwersja dziesiętna, ósemkowa, szesnastkowa

showbase - pokaż podstawę konwersji

showpoint - pokaż kropkę dziesiętną

showpos - znak + w liczbach dodatnich

uppercase - wielkie litery (w liczbach)

scientific fixed - notacja naukowa, zwykła

boolalpha - we/wy danych logicznych

Funkcje (metody)

setf(...) **unsetf(...)** - włączenie / wyłączenie flag

width(int w) - ustawienie szerokości pola

fill(int ch) - wypełnianie pustych miejsc pola znakiem ch

precision(int p) - ilość miejsc po kropce dziesiętnej

WEJŚCIE/WYJŚCIE W C++ - FUNKCJE I MANIPULATORY

Manipulatory włącza plik nagłówkowy **iomanip.h**

```
#include <iomanip>
```

dec hex oct	- konwersja
setioflags(long flaga)	- ustawianie
resetioflags(long flaga)	- cofanie flag wg bitów w zmiennej flaga
setbase (int base)	- ustawienie podstawy
setw(int w)	- ustawienie szerokości pola
setfill(int ch)	- wypełnianie pustych miejsc pola znakiem ch
setprecision(int p)	- ilość miejsc po kropce dziesiętnej
ws	- pomiń początkowe spacje
endl ends	- koniec linii, koniec łańcucha(znak pusty)
flush	- wyczyszczenie strumienia

WEJŚCIE/WYJŚCIE W C++ - FUNKCJE I MANIPULATORY DO FORMATOWANIA

```
#include <iostream>
using namespace std;

int main(void)
{
    cout.setf(ios::hex);
    cout.unsetf(ios::dec);
    cout << 127 << endl;
    cout << 128 << endl;
    cout.setf(ios::dec);
    cout.unsetf(ios::hex);

    cout << endl;
    cout.fill('*');
    for (int i = 10; i<100000; i *= 10)
    {
        cout << "suma: ";
        cout.width(9);
        cout << i << " z1\n";
    }

    cout << endl;
    cout.setf(ios::fixed);
    cout.precision(9);
    cout << 12.34 << endl;
}
```

```
7f
80
```

```
suma: *****10 z1
suma: *****100 z1
suma: *****1000 z1
suma: *****10000 z1
```

```
12.3400000000
```

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
using namespace std;

int main(void)
{
    cout << hex;
    cout << 127 << endl;
    cout << 128 << endl;
    cout << setbase(10); // cout<<dec;

    cout << endl << setfill('*');
    for (int i = 10; i<100000; i *= 10)
        cout << "suma: " << setw(9) << i << " z1\n";

    cout << endl << setiosflags(ios::fixed)
        << setprecision(9);
    cout << 12.34 << endl;
}
```

FUNKCJE WŁASNE

Składnia definicji funkcji

```
zwracany_typ NAZWA_FUNKCJI( lista_parametrów)
{
    instrukcja lub sekwencja instrukcji;
}
```

```
#include <iostream>
#define _USE_MATH_DEFINES
#include <math.h>
using namespace std;

int main(void)
{
    double alfa = 0.1*M_PI;
    double x, y, z, u;

    x = sin(alfa);
    y = tan(2*alfa)*sqrt(1.0/3.0);
    z = 5.0*cos(3.0)*pow(0.45, 2.0/3);
    // ...
}
```

```
#include <iostream>
using namespace std;
// -----
double srednia(int a, int b)
{
    double s;
    s = (a + b) / 2.0;
    return s;
}
// -----
int main(void)
{
    int x, y, w;
    cout << "Podaj dwie liczby";
    cin >> x >> y;

    w = srednia(x, y); // w = pow(x,y);
    cout << "srednia=" << w;

    w = srednia(2, y);
    cout << "inna srednia=" << w;
}
```

FUNKCJA, CD

- lista parametrów może być pusta
lub zawierać opisy kolejnych parametrów (pooddzielane przecinkami):

main( )   main(**void**)   main(**int** argc , **char*** argv[ ])

- parametry definiowane są tak jak zmienne.
Uwaga: nie można grupować sekwencji parametrów tego samego typu:

int srednia (**int** liczba_1, liczba_2, liczba_3) ← źle !

- „ciało” funkcji jest zawarte pomiędzy nawiasami: { ... }
(bez średnika na końcu)
- działanie funkcji kończy się po napotkaniu polecenia **return**
lub po wykonaniu sekwencji wszystkich instrukcji zawartych w ciele funkcji,
- jeżeli funkcja jest typu **void**, to używamy samego słowa **return**,
bez żadnego wyrażenia po nim,
- jeżeli funkcja jest typu innego niż **void** to po poleceniu return musi się pojawić
wyrażenie odpowiedniego typu (może być w nawiasach), np.:

return liczba_1;   *lub*   **return**(liczba_1) ;
(wyjątek stanowi funkcja główna main)

- nie jest możliwe definiowanie funkcji wewnątrz funkcji
- argumenty funkcji przekazywane są przez wartość, nie przez nazwę,
z wyjątkiem tablic

ZMIENNE LOKALNE A GLOBALNE

```
#include <iostream>
using namespace std;

int r = 0; // zmienna globalna

void wyswietl(int b)
{
    int w = 3; // zmienna lokalna
    cout << b << endl;
    cout << w << endl;
    cout << r << endl;
    // cout << a; błąd - zmienna nie jest dostępna

    w += 10;
    r++;
}

int main(void)
{
    int a = 8, b = 12; // zmienne lokalne
    cout << r; // 0
    // cout << w; błąd - zmienna nie istnieje

    wyswietl(a); // 8 3 0

    wyswietl(b); // 12 3 1

    wyswietl(17); // 17 3 2
}
```